[2024] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 363: 2024 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 183

ਤ੍ਰਾਵਣਕੋਰ ਦੇਵਾਸਵਮ ਬੋਰਡ

ਬਨਾਮ

ਅਯੱਪਾ ਮਸਾਲੇ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2024 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 3866-3867)

06 ਮਾਰਚ 2024

[ਏ. ਐਸ. ਬੋਪੰਨਾ ਅਤੇ ਪਾਮੀਦਗਨਤਮ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਸਿਮ੍ਹਾ, * ਜੇ. ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਕੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 1 ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ' ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੋਰਡ ਫੂਡ ਸੇਫਟੀ ਐਂਡ ਸਟੈਂਡਰਡਜ਼ ਐਕਟ, 2006 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (1) (ਜੇ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ "ਫੂਡ ਬਿਜ਼ਨਸ ਅਪਰੇਟਰ" ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਯੋਗ ਹੈ।

ਸਿਰਲੇਖ

ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ-ਖਰੀਦ ਲਈ ਜਨਤਕ ਟੈਂਡਰ-ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ, ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ-ਸਬਰੀਮਾਲਾ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਅਰਵਾਨਾ ਪ੍ਰਸਾਦਮ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਕੱਚਾ ਮਾਲ (ਇਲਾਇਚੀ) ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਟੈਂਡਰ ਦੁਆਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ-ਆਖਰਕਾਰ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ. 2 ਨੂੰ ਇਲਾਇਚੀ ਲਈ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 1 ਵੱਲੋਂ ਜਨਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਫੂਡ ਸੇਫਟੀ ਐਂਡ ਸਟੈਂਡਰਡਜ਼ ਐਕਟ, 2006 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਧਾਰਾ 3 (1)(ਜੇ) 2006 ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 'ਫੂਡ ਬਿਜ਼ਨਸ ਅਪਰੇਟਰ' ਹੈ। ਸ਼ੁੱਧਤਾਃ

ਆਯੋਜਿਤ : ਖਰੀਦ ਲਈ ਜਨਤਕ ਟੈਂਡਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੇ ਭੇਸ ਵਿੱਚ ਠੇਕੇ ਅਤੇ ਟੈਂਡਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ-ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਟੈਂਡਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੌਲੀ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ-ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਲਾਇਚੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋ ਟੈਂਡਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਸੀ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ-ਇਸ ਦੀ ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 2-ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ-ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੇ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਲਾਇਚੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ

* ਲੇਖਕ

ਟੈਂਡਰ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਬੋਲੀ ਲਗਾ ਕੇ ਇਲਾਇਚੀ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਾਰ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਦੋ ਵਾਰ-ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਟੈਂਡਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੋਲੀਕਾਰ ਨੇ ਢੁਕਵੀਂ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੀ ਇਲਾਇਚੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ - ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੇ ਮੌਸਮ ਅਤੇ ਅਰਾਵਣ ਪ੍ਰਸਾਦਮ ਦੀ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਇਚੀ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ - ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਮਨਮਰਜ਼ੀ, ਤਰਕਹੀਣ ਜਾਂ ਤਰਕਹੀਣ ਸੀ - ਸਾਰੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਬੋਲੀਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਲਾਇਚੀ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਮੰਦਰ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਬੋਰਡ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਬੋਲੀਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਲਾਇਚੀ ਦੇ ਨਮੂਨਿਆਂ ਦੀ ਫਿਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਫੂਡ ਸੇਫਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੀਮਤ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ. 2 ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਰਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨੀ, ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਸੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 1 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੇ ਸਵਾਲ' ਤੇ ਹੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ-ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦਾ ਨੰ. 2 ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ - ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 2 ਨੂੰ ਠੇਕਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ/ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ-ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 19,21-23,25]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਂਡੇ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ, [2003] ਪੂਰਕ 5 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 716: (2004) 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 349; ਯੂ. ਐੱਫ. ਐੱਲ. ਈ. ਐਕਸ. ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਸਰਕਾਰ, [2021] 7 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 571-'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਐਸ. ਪੀ. ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, (1982) 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 365: (1981) ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 87; ਟਾਟਾ ਸੈਲੂਲਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, [1994] ਐੱਸ. 2 ਐੱਸਸੀਆਰ 122: (1994) 6 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 651; ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਰਬੜ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ, [2012] 8 ਐੱਸਸੀਆਰ 128: (2012) 8 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 216; ਕੈਰੇਟੇਲ ਇਨਫੋਟੈਕ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ, [2019] 6 ਐੱਸਸੀਆਰ 950: (2019) 14 ਐੱਸਸੀਸੀ 81-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਕਟ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਖੁਰਾਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਮਿਆਰ ਐਕਟ, 2006

ਤ੍ਰਾਵਣਕੋਰ ਦੇਵਾਸਵਮ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਅਯੱਪਾ ਮਸਾਲੇ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਸਬਰੀਮਾਲਾ ਮੰਦਰ; ਜਨਤਕ ਟੈਂਡਰ; ਕੰਟਰੈਕਚੁਅਲ/ਟੈਂਡਰ ਮਾਮਲੇ; ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਪੀਆਈਐਲ) ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ; ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ/ਮਨਮਰਜ਼ੀ; ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ; ਰਾਈਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ; ਰਾਈਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਯੋਗਤਾ।

ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਕੇਸ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3866-3867 of 2024

ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਰਡਰ ਮਿਤੀ 27.03.2023 ਵਿੱਚ ਆਈ. ਏ. 2023 ਦਾ ਨੰਬਰ.03 ਅਤੇ ਮਿਤੀ 11.04.2023 ਨੂੰ ਡਬਲਯੂਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ. 41743 2022 ਦੇ ਏਰਨਾਕੁਲਮ ਵਿਖੇ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਵੀ. ਗਿਰੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਪੀ. ਐਸ. ਸੁਧੀਰ, ਰਿਸ਼ੀ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਐਨੀ ਮੈਥਿਊ, ਭਾਰਤ ਸੂਦ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਿਰਾਂਡਾ ਸੋਲਮਨ, ਵਕੀਲ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਕੇ. ਐੱਮ. ਨਟਰਾਜ, ਏ. ਐੱਸ. ਜੀ., ਅਭਿਲਾਸ਼ ਐੱਮ. ਆਰ., ਸਯੋਜ ਮੋਹਨਦਾਸ, ਰਾਜਕੁਮਾਰ, ਵਿਨੋਦ ਕੰਨਾ ਬੀ., ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਕਾਲਰਾ, ਸੀ. ਕੇ. ਸਾਸੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੀਨਾ ਕੇ. ਪੌਲੋਸ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ, ਯੁਵਰਾਜ ਸ਼ਰਮਾ, ਵਤਸਲ ਜੋਸ਼ੀ, ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਰੁਖਮਿਨੀ ਬੋਬਡੇ, ਟੀ. ਐੱਸ. ਸਬਰੀਸ਼, ਅਨੁਜ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਉਡੁੱਪਾ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਹੁਕਮ

ਨਿਰਣਾ

ਪਾਮੀਦਗਨਤਮ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਸਿਮ੍ਹਾ, ਜੇ.

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਪੂਜਾ ਸਥਾਨਾਂ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤੀਰਥ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੰਦਰਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਸਾਦ ਜਾਂ ਭੋਗ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਿੱਸਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪੂਜਾ ਦੇ ਹੋਰ ਸਥਾਨਾਂ ਲਈ ਧਾਰਮਿਕ ਭੇਟ ਵਜੋਂ ਕੁਝ ਭੋਜਨ, ਟੋਸਟ ਜਾਂ ਪੀਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨਾ ਕੋਈ ਅਸਧਾਰਨ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

3. 2019 ਤੱਕ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹਰ 400 ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਜਾ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ' ਤੇ ਭੋਜਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰੋਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਥੇ ਸੈਂਕੜੇ ਮੰਦਰ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਹਨ, ਜੋ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਦੋ ਵਾਰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਮੰਦਰਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਜਾਂ ਭੋਗ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਆਪਣਾ ਵਿਲੱਖਣ ਅਤੇ ਰਵਾਇਤੀ ਤਰੀਕਾ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤਿਰੂਪਤੀ ਦਾ ਲਾਡੂ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਦਾ ਕਾਰਾ ਪ੍ਰਸਾਦ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਈਸ਼ਵਰੀ ਬਰਕਤ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪ੍ਰਸਾਦ ਜਾਂ ਭੋਗ ਦਾ ਰੂਪ, ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਾਨੂੰ ਹਮਲਾਵਰ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਵਪਾਰਕ ਹਿੱਤਾਂ ਵੱਲ ਖਿੱਚਦਾ ਹੈ-ਅਰਵਾਨਾ ਪ੍ਰਸਾਦਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ 7000 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਇਲਾਇਚੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ।

4. ਤ੍ਰਾਵਣਕੋਰ ਦੇਵਾਸਵਮ ਬੋਰਡ ਸਬਰੀਮਾਲਾ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਅਰਾਵਣ ਪ੍ਰਸਾਦਮ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਟੈਂਡਰ ਦੁਆਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਜਨਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ 2 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 27.03.2023 ਰਾਹੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਰਾਵਣ ਪ੍ਰਸਾਦਮ ਦੀ ਵੰਡ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 11.04.2023 ਰਾਹੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ-(i) ਫੂਡ ਸੇਫਟੀ ਐਂਡ ਸਟੈਂਡਰਡਜ਼ ਐਕਟ, 20063 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਅਪੀਲ ਬੋਰਡ' ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣਾ; (ii) ਅਪੀਲ ਬੋਰਡ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (1) (ਜੇ) ਅਨੁਸਾਰ 'ਫੂਡ ਬਿਜ਼ਨਸ ਅਪਰੇਟਰ' ਹੈ; ਅਤੇ (iii) ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਸਟਾਕ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਤੱਥ:

5. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੋਰਡ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਸਬਰੀਮਾਲਾ ਮੰਦਰ ਸਮੇਤ ਭਾਰਤ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਮੰਦਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੋਰਡ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸਬਰੀਮਾਲਾ ਮੰਦਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਰਾਵਣ ਪ੍ਰਸਾਦਮ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਵੰਡ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਇੱਕ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਹੈ ਇਲਾਇਚੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੋਰਡ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਅੰਤਰਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਟੈਂਡਰ ਜਾਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 1 ਸਾਲ 2021 ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਬੋਲੀਦਾਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਸਾਲ 2021-2022 ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੋਰਡ ਨੂੰ 9000 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਇਲਾਇਚੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ।

6. 01.11.2022 ਤੋਂ 30.09.2023 ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਇਲਾਇਚੀ ਖਰੀਦਣ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੋਰਡ ਨੇ 16.06.2022 ਨੂੰ ਇੱਕ ਟੈਂਡਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ।

1. ਪੂਜਾ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਖੁਰਾਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਵੱਛਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਭਾਰਤੀ ਖੁਰਾਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਮਿਆਰ ਅਥਾਰਟੀ, ਪਹਿਲਾ ਸੰਸਕਰਣ, ਜਨਵਰੀ 2018

2. ਆਈ. ਏ. ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 27.03.2023 ਦੇ ਆਰਡਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ. ਨੰ. 2023 ਦਾ 3 ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 11.04.2023 ਨੂੰ ਕੇਰਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਏਰਨਾਕੁਲਮ ਵਿਖੇ ਡਬਲਯੂ. ਪੀ. ਨੰ. 2022 ਦਾ 41743.

3. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਐਕਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਟੈਂਡਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੇ ਬੋਲੀਕਾਰਾਂ ਨੇ ਇਲਾਇਚੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਸਨ। 24.08.2022 ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਟੈਂਡਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 1 ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਟੈਂਡਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਹੈ।

7. ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਟੈਂਡਰ ਢੁਕਵੀਂ ਬੋਲੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੋਰਡ ਨੇ 12.10.2022 ਨੂੰ ਤੀਜਾ ਟੈਂਡਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦਾ ਮੌਸਮ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨੇੜੇ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਾਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਬਰੀਮਾਲਾ ਮੰਦਰ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਇਚੀ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, 04.11.2022 ਨੂੰ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੰਦਰ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਇਲਾਇਚੀ ਦੇ ਵਪਾਰੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਸਬਰੀਮਾਲਾ ਮੰਦਰ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਨਮੂਨਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਮੰਗਣ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

8. ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਚਾਰ ਬੋਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 1 ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰ ਬੋਲੀਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਲਾਇਚੀ ਦੇ ਨਮੂਨਿਆਂ ਦੀ ਮੰਦਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਥਿਤ ਪੰਬਾ ਵਿਖੇ ਕੁਆਲਿਟੀ ਟੈਸਟਿੰਗ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਚਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਨਮੂਨੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ। ਬਾਕੀ ਦੋ ਬੋਲੀਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਕੀਮਤ ਗੱਲਬਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 2 ਨੂੰ ਕੁੱਲ 7000 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਇਲਾਇਚੀ ਦੇ ਸਪਲਾਈ ਆਰਡਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੋਰ ਬੋਲੀਕਾਰਾਂ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 2 ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ, ਤਿਰੂਵਨੰਤਪੁਰਮ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 03.12.2022 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 2 ਵਿੱਚ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਹੱਦ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਸਨ।

9. ਇਹ ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 1 ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦੋ ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਃ

"ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਤਿਰੂਵਨੰਤਪੁਰਮ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ 9 ਟੈਂਡਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਇਲਾਇਚੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਰਿੱਟ, ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰੋ।

ਸਰਟੀਓਰੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਰਿੱਟ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰੋ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਲਾਇਚੀ ਦੀ ਸਥਾਨਕ ਖਰੀਦ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿਓ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅਤੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

10. ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਿਤੀ 23.12.2022 ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਮੂਨੇ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ, ਤਿਰੂਵਨੰਤਪੁਰਮ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਨਤੀਜਾ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਤੀ 28.12.2022 ਪਿਛਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਲਾਇਚੀ ਨੂੰ 'ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ' ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਫੂਡ ਸੇਫਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਤੀ 05.01.2023 ਰਾਹੀਂ ਉਤਪਾਦ ਨੂੰ 'ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ' ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਿਤੀ 06.01.2023 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਨਮੂਨਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕੋਚੀ ਵਿਖੇ ਐਫਐਸਐਸਏਆਈ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਐਫਐਸਐਸਏਆਈ, ਕੋਚੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਤੀ 11.01.2023 ਰਾਹੀਂ ਉਤਪਾਦ ਨੂੰ 'ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ' ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਿਤੀ 11.01.2023 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਅਰਾਵਣ ਪ੍ਰਸਾਦਮ ਵੰਡਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਵੇਅਰਹਾਊਸ ਨੂੰ ਸੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਿੱਥੇ ਅਰਵਣ ਪ੍ਰਸਾਦਮ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

11. ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੱਕ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੋਰਡ ਨੇ ਆਈ. ਏ. ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਨੰ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 17.01.2023 ਨੂੰ 2023 ਦਾ 3. ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਰਾਹੀਂ, ਇਸ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀਃ

"[...] ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਖੁਰਾਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਸੀਲ ਕੀਤੇ ਅਰਵਾਨਾ ਦੇ ਸਟਾਕ ਤੋਂ ਨਮੂਨਾ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿਓ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਐਫਐਸਐਸਏਆਈ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ ਭੇਜਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿਓ ਕਿ ਕੀ ਅਰਵਾਨਾ ਪ੍ਰਸਾਦਮ ਐਫਐਸਐਸਏਆਈ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਭੋਜਨ ਦੇ ਮਿਆਰਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਖਪਤ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ, ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੱਕ"।

ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਸਾਦਮ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 11.01.2023 ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸਾਦਮ ਦੇ 6,65,159 ਡੱਬੇ, 800 ਗ੍ਰਾਮ ਇਲਾਇਚੀ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਸਟਾਕ ਅਤੇ 43.92 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਇਲਾਇਚੀ ਪਾਊਡਰ ਨੂੰ ਸੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ, ਤਿਰੂਵਨੰਤਪੁਰਮ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੋਰਡ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦੁਆਰਾ ਨਮੂਨਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ।

12. ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖੁਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 27.03.2023 ਦੇ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ।. ਏ. ਨੰ. 2023 ਦੇ 3. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਕਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟੈਸਟਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੋਰਡ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (1) (ਜੇ) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ "ਫੂਡ ਬਿਜ਼ਨਸ ਅਪਰੇਟਰ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਭੋਜਨ ਵੇਚਿਆ/ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ

ਇਸ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਹੈ। ਆਖਰਕਾਰ, ਅੰਤਮ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ 11.04.2023 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ 27.03.2023 ਦੇ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਸਟਾਕ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਉਚਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੋਰਡ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਤੁਰੰਤ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇਃ

13. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 15.05.2023 ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਐੱਫ. ਐੱਸ. ਐੱਸ. ਏ. ਆਈ. ਨੂੰ ਅਰਾਵਣ ਪ੍ਰਸਾਦਮ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਦਾ ਸਬੰਧਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ

"ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਭਾਰਤੀ ਖੁਰਾਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਮਿਆਰਾਂ (ਐੱਫਐੱਸਐੱਸਏਆਈ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ, ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਉਪਲਬਧ ਅਰਵਨਮ ਪ੍ਰਸਾਦਮ ਦੇ ਸਟਾਕ ਲਈ ਬੇਤਰਤੀਬੇ ਨਮੂਨੇ ਲਵੇਗੀ ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਵਾਏਗੀ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਖਪਤ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ।

14. ਸਾਡੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਫਐਸਐਸਏਆਈ ਨੇ ਨਮੂਨੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 12.06.2023 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਰਾਏ ਦਾ ਸੰਬੰਧਤ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈਃ

"ਰਾਏਃ

1. ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਦਵਾਈਆਂ ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਹਨ।

2. ਮਾਈਕਰੋਬਾਇਓਲੈਜੀਕਲ ਪੈਰਾਮੀਟਰ ਅਨਾਜ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਘਟੀਆ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਖਪਤ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ।

ਬੇਨਤੀਆਂਃ

15. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਵੀ. ਗਿਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਸੱਦੀ ਗਈ ਐਫਐਸਐਸਏਆਈ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਰਾਵਣ ਪ੍ਰਸਾਦਮ ਮਨੁੱਖੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ, ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੋਰਡ ਹੁਣ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪ੍ਰਸਾਦਮ ਵੰਡਣ ਦਾ ਇਛੁੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਬਿਆਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇ ਸੀ।

15.1 ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਸ਼੍ਰੀ ਗਿਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇੱਕ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 1 ਸੀ।

ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਲੁਕਾ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਇਲਾਇਚੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਟੈਂਡਰ ਲੜੇ ਸਨ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਣਸੁਲਝੇ ਵਪਾਰਕ ਟਕਰਾਅ ਅਤੇ ਅੰਡਰਲਾਈਂਗ ਰੰਜਿਸ਼ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਐਸ. ਪੀ. ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, (1981) ਸਪਪ ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 87 ਅਤੇ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਂਡੇ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ, (2004) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 349 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

15.2 ਸ੍ਰੀ ਗਿਰੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪੜਾਅ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੋਰਡ ਦੇ "ਭੋਜਨ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸੰਚਾਲਕ" ਵਜੋਂ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਰਾਵਣ ਪ੍ਰਸਾਦਮ ਮਾਲੀਆ ਜਾਂ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਵਿਕਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਭੇਟ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਰਾਵਣ ਪ੍ਰਸਾਦਮ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਲਈ ਧਾਰਮਿਕ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖੁਦ ਦੇਵਤਾ ਵੱਲੋਂ ਭੇਟ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਖ਼ਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਇਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼, ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਆਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੋਰਡ ਖੁਦ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਉਪਾਅ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਨਾਲ ਕਦੇ ਵੀ ਸਮਝੌਤਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫੂਡ ਸੇਫਟੀ ਐਂਡ ਸਟੈਂਡਰਡਜ਼ (ਫੂਡ ਬਿਜ਼ਨਸ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ) ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ, 2011, ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅਭਿਆਸਾਂ ਲਈ ਅਟੁੱਟ ਧਾਰਮਿਕ ਭੇਟਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

16. ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ 1 ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਨਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਸ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਅਰਵਾਨਾ ਪ੍ਰਸਾਦਮ ਦੀ ਵੰਡ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਸਬਰੀਮਾਲਾ ਮੰਦਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਅਜਿਹਾ ਇੱਕ ਮੁੱਦਾ ਅਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 2 ਭਾਵ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਟੈਂਡਰਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 1 ਨੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੀ ਸਹੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਪਲਾਈ ਆਰਡਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਵੀ ਉਠਾਇਆ।

17. ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲੇ ਅਤੇ ਐੱਫ. ਐੱਸ. ਐੱਸ. ਏ. ਆਈ. ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਏ. ਐੱਸ. ਜੀ. ਸ੍ਰੀ ਨਟਰਾਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁੱਦੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਸਾਦਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੇਵਤਾ ਨੂੰ ਭੇਟ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ

ਇਹ ਪਵਿੱਤਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਹੈ, ਇਹ ਭੁੱਖ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਸਾਦਮ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਜਾਂ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

18. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਭਰਦੇ ਹਨ-(i) ਕੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਉੱਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ। 1 ਉੱਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ; ਅਤੇ (ii) ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੋਰਡ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (1) (ਜੇ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ "ਫੂਡ ਬਿਜ਼ਨਸ ਅਪਰੇਟਰ" ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਯੋਗ ਹੈ।

ਰਿ: ਕੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 1 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ?

19. ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿ ਖਰੀਦ ਲਈ ਜਨਤਕ ਟੈਂਡਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਸੀਮਤ ਹੈ, ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਹੈ।4. ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਟੈਂਡਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੌਲੀ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਯੂ. ਐੱਫ. ਐੱਲ. ਈ. ਐਕਸ. ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਸਰਕਾਰ, ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 2021 ਦੀ ਧਾਰਾ 4862-63 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੇ ਭੇਸ ਵਿੱਚ ਠੇਕੇ ਅਤੇ ਟੈਂਡਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨਃ

"1. ਆਰਥਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ "ਉਦਾਰਤਾ" ਦੇਣ ਦੀ ਇਸ ਦੀ ਅਨੁਸਾਰੀ ਯੋਗਤਾ ਉਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਾਰ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ "ਟੈਂਡਰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਧੇਰੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਦੁਖੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸਿਵਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅੱਜ ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਕੀਕਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲਗਭਗ ਕੋਈ ਵੀ ਟੈਂਡਰ ਬਿਨਾਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਅਸਫਲ ਪਾਰਟੀਆਂ ਜਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਟੈਂਡਰ ਦੀ ਮੰਗ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

4. ਟਾਟਾ ਸੈਲੂਲਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, [1994] ਪੂਰਕ 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 122: (1994) 6 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 651, ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਰਬੜ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ, [2012] 8 ਐਸਸੀਆਰ 128: (2012) 8 ਐਸਸੀਸੀ 216, ਕੈਰੇਟੇਲ ਇਨਫੋਟੈਕ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ, [2019] 6 ਐਸਸੀਆਰ 950: (2019) 14 ਐਸਸੀਸੀ 81.

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ. ਜਨਹਿੱਤ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ (ਪੀ. ਆਈ. ਐੱਲ.) ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਪਹਿਲੂ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸ਼ੁੱਧ ਤੌਰ' ਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੌਕਸੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ।

2. ਅਜਿਹੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਹਨ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮਨਮਰਜ਼ੀ, ਤਰਕਹੀਣਤਾ, ਤਰਕਹੀਣਤਾ, ਪੱਖਪਾਤ ਅਤੇ ਬਦਨੀਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਚੋਣ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਚੋਣ ਸਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਟੈਂਡਰਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਠੇਕੇ ਦੇਣ ਵਿੱਚ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਸਮਝਦਾਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰੀ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਣੀ ਪਵੇਗੀ।

3. ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਾਲਾ ਟੈਂਡਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਠੇਕੇਦਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਰਜਾਨੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, "ਕਾਲਪਨਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ, ਜ਼ਖਮੀ ਮਾਣ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਵਾਲੇ ਅਸਫਲ ਟੈਂਡਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ, ਕੁਝ ਤਕਨੀਕੀ/ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਉਲੰਘਣਾ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਝ ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ ਪਹਾੜ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

20. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੋਰਡ ਦੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 1 ਇੱਕ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਂਡੇ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਉੱਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਨਿਰਭਰਤਾ ਉਚਿਤ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾਃ

"4. ਜਦੋਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਜਨਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਿੱਜੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਛਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ। ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜੋ ਹੁਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਖੇਤਰ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ "ਪ੍ਰਚਾਰ ਹਿੱਤ ਮੁਕੱਦਮਾ" ਜਾਂ "ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤ ਮੁਕੱਦਮਾ" ਜਾਂ "ਰਾਜਨੀਤੀ ਹਿੱਤ ਮੁਕੱਦਮਾ" ਜਾਂ ਨਵੀਨਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਰੁਝਾਨ "ਪੈਸਾ ਆਮਦਨ ਮੁਕੱਦਮਾ". ਜੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਟਾਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਬੇਈਮਾਨ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਵੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਅਤੇ ਸੱਚਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਘੋੜ੍ਹਸਵਾਰ ਗਲਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਲਈ ਨੱਕ ਮਾਰਨ ਦਾ ਸਾਹਸ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਨਫ਼ਰਤ ਅਤੇ ਵੈਰ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਸਾਧਾਰਣ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਬੇਈਮਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਨੇਕ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਨਹਿੱਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸੱਚੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਨਿੱਜੀ ਲਾਭ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਲਾਭ ਜਾਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਣਚਾਹੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਨਹੀਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਨਤਾ ਦਲ ਕੇਸ [(1992) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 305:1993 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ.) 36] ਅਤੇ ਕਾਜ਼ੀ ਲੇਂਡੁਪ ਦੋਰਜੀ ਬਨਾਮ ਸੈਂਟਰਲ ਬਿਊਰੋ ਆਫ਼ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ [1994 ਸਪਲਾਈ (2) ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 116:1994 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ.) 873] ਵਿੱਚ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜੋ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਾਂਗ ਸਾਫ਼ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਸਾਫ਼ ਦਿਲ, ਸਾਫ਼ ਮਨ ਅਤੇ ਸਾਫ਼ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਵੀ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਾਮਜਸ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ [1993 ਸਪੱਪ (2) ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 20: ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1993 ਐਸ. ਸੀ. 852] ਅਤੇ ਕੇ. ਆਰ. ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਬਨਾਮ ਆਰ. ਐਮ. ਪ੍ਰੇਮਚੰਦ [(1994) 6 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 620] ਵੇਖੋ।

12. ਜਨਹਿੱਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਹਥਿਆਰ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਚੌਕਸੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਨਹਿੱਤ ਦੇ ਸੁੰਦਰ ਪਰਦੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਭੱਦੀ ਨਿੱਜੀ ਬਦਨੀਤੀ, ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਲੁਕਿਆ ਨਾ ਰਹੇ। ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਸਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹਥਿਆਰ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਜਨਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਆਕਰਸ਼ਕ ਬ੍ਰਾਂਡ ਨਾਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸ਼ਰਾਰਤ ਦੇ ਸ਼ੱਕੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਸਲ ਜਨਤਕ ਗਲਤ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਸੱਟ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਪ੍ਰਚਾਰ-ਮੁਖੀ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਬਦਲਾਖੋਰੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਜਾਂ ਜਨਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ, ਜੋ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ

ਅਦਾਲਤ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਨਿੱਜੀ ਲਾਭ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਸਿੱਧੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ।

21. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 1, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਇੱਕ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਸਾਲ 2021-2022 ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਇਲਾਇਚੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋ ਟੈਂਡਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਲੁਕਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਬੇਨਤੀ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਕੱਢੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ ਤੋਂ ਇਲਾਇਚੀ ਦੀ ਖਰੀਦ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। 2. ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਠੇਕਾ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਹੈ। 2. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਨਿੱਜੀ ਲਾਭ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ।

22. ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਲਾਇਚੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਨੂੰ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੋਰਡ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਟੈਂਡਰ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਦੋ ਵਾਰ ਬੋਲੀ ਲਗਾ ਕੇ ਇਲਾਇਚੀ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਟੈਂਡਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਬੋਲੀਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਢੁਕਵੀਂ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੀ ਇਲਾਇਚੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੇ ਮੌਸਮ ਅਤੇ ਅਰਾਵਣ ਪ੍ਰਸਾਦਮ ਦੀ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੋਰਡ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਬਰੀਮਾਲਾ ਮੰਦਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਇਚੀ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਮਨਮਾਨਾ, ਤਰਕਹੀਣ ਜਾਂ ਤਰਕਹੀਣ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੋਰਡ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਈਰਖਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਬੋਲੀਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਨੋਟਿਸ ਬੋਰਡ ਉੱਤੇ ਇਲਾਇਚੀ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੋਲੀਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਲਾਇਚੀ ਦੇ ਨਮੂਨਿਆਂ ਦੀ ਫਿਰ ਨੇੜੇ ਦੀ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਫੂਡ ਸੇਫਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੀਮਤ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 2 ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਰਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਪਲਾਈ ਆਰਡਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੋਰਡ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨੀ, ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 1.

23. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਮੁੱਦਾ ਨੰ. 2 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੋਰਡ ਉੱਤੇ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉੱਠਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

24. ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ 03.11.2023 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਣ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇਃ -

“....

ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਅਰਵਨਮ ਪ੍ਰਸਾਦਮ ਦਾ ਸਟਾਕ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਵੰਡਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਪਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਜੇ ਵੀ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਹੈ ਪਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਬੋਰਡ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ।

ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਭਾਰਤੀ ਖੁਰਾਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਟੈਂਡਰਡ ਅਥਾਰਟੀ (ਐੱਫ. ਐੱਸ. ਐੱਸ. ਏ. ਆਈ.) ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿ ਅਰਵਨਮ ਪ੍ਰਸਾਦਮ ਮਨੁੱਖੀ ਖਪਤ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਬੋਰਡ ਨੇ ਖੁਦ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਰਵਨਮ ਪ੍ਰਸਾਦਮ ਵੰਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਸਟਾਕ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਅਰਵਨਮ ਪ੍ਰਸਾਦਮ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਟਾਕ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ/ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਤ੍ਰਾਵਣਕੋਰ ਦੇਵਾਸਵਮ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਵੀ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਅਤੇ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਟਾਕ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ/ਨਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੰਦਰ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨ ਲਈ ਅਗਲਾ ਸੀਜ਼ਨ ਬਕਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਤਾਜ਼ਾ ਅਰਵਨਮ ਪ੍ਰਸਾਦਮ ਨੂੰ ਸਟੋਰ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ।

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਤ੍ਰਾਵਣਕੋਰ ਦੇਵਾਸਵਮ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

25. ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ 27.03.2023 ਦੇ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਆਈ. ਏ. ਨੰ. 3 ਦਾ 2023 ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ

ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਮਿਤੀ 11.04.2023 ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਡਬਲਿਊ. ਪੀ. ਨੰ. 2022 ਦਾ 41743, ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ ਨੂੰ ਠੇਕਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। 2. 26. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

27. ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਹੈੱਡਨੋਟਸ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ: ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ:

ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Advocate Shifa Kler